

BRUSSEL PLAATSELIJKE BESTUREN

GEWESTELIJKE OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

CONTACT Directie Lokale Financiën
Anne WILLOCX
T +32 02/800.33.25
awillocx@sprb.brussels

Aan de dames en heren Burgemeesters
en Schepenen van de Stad en gemeenten
van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Ter informatie:

Aan de dames en heren Gemeentesecretarissen

Aan de dames en heren Gemeenteontvangers

Aan de dames en heren Gewestelijke inspecteurs

ONZE REF. OB 2024/16

UW REF. 2024-149314

Betreft Omzendbrief betreffende de overboekingen

Bijlagen

Brussel 12.07.2024

Geachte dames en heren Burgemeesters,

Geachte dames en heren Schepenen,

De huidige omzendbrief heeft als doel om bepaalde begrippen te preciseren alsook de juiste toepassingen inzake de ontvangsten en uitgaven inzake overboekingen te verduidelijken. Deze omzendbrief vervangt de omzendbrief van 17 mei 2013 inzake de problematiek van de overboekingen en deze van 1 februari 2006. Deze 2 omzendingen worden bijgevolg ingetrokken.

Het eigen dienstjaar en het gecumuleerd resultaat.

Artikel 5 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit schrijft voor dat binnen de begroting een onderscheid wordt gemaakt tussen de gewone en buitengewone dienst en, binnen elk van de diensten, tussen het eigenlijk financieel dienstjaar en de vorige dienstjaren.

Het is zowel voor de lokale overheden als voor de toezichhoudende overheden van belang het resultaat van het eigen dienstjaar nauwkeurig te kunnen evalueren. Het is essentieel dat de courante en recurrente uitgaven van de gemeenten gedekt worden door courante en recurrente ontvangsten. Enkel een evenwicht op het eigen dienstjaar biedt waarborgen voor het financieel evenwicht van de gemeente op lange termijn. Het dekken van een tekort op het eigen dienstjaar met

met overboekingen van reserves is immers zinloos indien het gecumuleerde resultaat reeds een batig saldo vertoont zonder deze overboeking.

De lasten met betrekking tot het verleden, zoals bijvoorbeeld het tekort op de rekening van het OCMW of de politiezone, dienen eveneens in het eigen dienstjaar worden gedragen. Het is niet aangewezen om de reserves voor de functie te gebruiken om een bijkomende bijdrage te dekken in het tekort van het OCMW of van de politiezone tijdens het dienstjaar.

Er dient een onderscheid worden gemaakt tussen de uitgaven van het dienstjaar, zijnde de uitgaven van een specifiek dienstjaar, en de jaarlijkse uitgaven, die een terugkerend karakter hebben. Zelfs indien het terugkerende dotaties betreffen, de gemeentelijke dotaties aan het OCMW en aan de politiezone houden eveneens rekening met vroegere tekorten, dus voor specifieke dienstjaren. Indien het OCMW of de politiezone een rekening met een tekort afsluit, dient de gemeentelijke dotatie verhoogd. Indien de rekening daarentegen een overschot vertoont, wordt de gemeentelijke dotatie verminderd. Het betreffen lasten van het dienstjaar die naar boven of naar beneden variëren. Een verhoging van de dotatie tijdens het dienstjaar mag bijgevolg niet gedekt worden door een overboeking van een ontvangst op de functie.

Er kan worden getolereerd dat het eigen dienstjaar stricto sensu niet in evenwicht is omdat het een uitzonderlijke en niet-structurele uitgave ten laste moet nemen en dat deze uitgave wordt gedekt door een overboeking uit de reserves. Deze overboeking dient te gebeuren uit de beschikbare algemene reservefondsen en kan bijgevolg niet als "functioneel" worden beschouwd. De omstandigheden die de dekking van de uitzonderlijke uitgave via een algemene overboeking rechtvaardigen, zullen worden toegelicht in het rapport die bij de beraadslaging houdende vaststelling van de begroting wordt gevoegd.

De bepalingen die gelden voor de gewone dienst zijn dezelfde voor de buitengewone dienst, met uitzondering dat het evenwicht niet vereist is op het eigen dienstjaar stricto sensu. De overboekingen uit de reserves (uit eigen middelen of subsidiefondsen) als middel om buitengewone uitgaven te financieren, dienen namelijk buiten het eigen dienstjaar te worden geboekt. Bovendien bestaat er een discrepantie tussen de ontvangsten en uitgaven in de rekening van de buitengewone dienst, vandaar dat bepaalde ontvangsten waarvan de rechten niet werden vastgesteld op het voorgaande dienstjaar terwijl de uitgaven wel werden vastgelegd, opnieuw worden ingeschreven.

Reserves en overboekingen

In artikel 8 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit is bepaald dat wanneer de fiscaliteit matig is en de begrotingsmiddelen toereikend zijn, de gemeenteraad kredieten op zijn begroting kan uittrekken om die middelen te bestemmen voor de vorming van :

- Fondsen voor risico's en kosten ...
- Gewone reserves ...
- Buitengewone reserves ...

Het voorzien van deze overboekingsuitgaven in het ontwerp van de begroting is niet in strijd met de bepalingen van het artikel 8 van het algemeen reglement op de gemeentelijke comptabiliteit. Het wordt zelfs aanbevolen om dit al in de beginfase van de begrotingswerkzaamheden te doen.

Zo kunnen reserves aangelegd worden met batige saldi van gecumuleerde resultaten. Sommige gemeenten met een batig saldo opteren ervoor reserves aan te leggen, terwijl andere ervoor opteren het overschot te behouden binnen het resultaat van de vorige dienstjaren.

Indien reserves aangelegd werden met een algemene overboeking en dus buiten het eigen dienstjaar, moet er wanneer later een beroep gedaan wordt op deze reserves, eveneens een overboeking buiten het dienstjaar plaatsvinden (algemene overboeking).

Dividenden die het gewone resultaat van het eigen dienstjaar verbeteren, mogen worden overgeboekt naar een algemeen reservefonds dat kan worden aangewend om de onwaarden te dekken.

Functionele overboeking

De functionele overboeking werden ingevoerd vanaf het dienstjaar 2004¹ om boekingen te kunnen neutraliseren die de begroting kunstmatig in evenwicht brengen en teneinde te beantwoorden aan bepaalde uitzonderlijke situaties. Dergelijke overboeking mogen aldus niet beschouwd worden als een ontvangst van het dienstjaar die voor alle functies in de begroting moeten worden opgenomen met het oog de gewone dienst in evenwicht te brengen. Om deze reden vertoont de samenvattingstabel van de begroting 2 resultaten van het eigen dienstjaar² :

Gewone dienst - Samenvattingstabel													
Functie	Omschrijving	Ontvangsten				Uitgaven							
		Prestaties	Overdrachten	Schuld	Totaal	Overboekingen	Personaal	Waking	Overdrachten	Schuld	Totaal	Overboekingen	
000	MIET-VERDEELBARE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
010	OPENBARE SCHULD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020	ALGEMENE FINANCIERING	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040	BELASTINGEN EN TAXEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
050	VERZEKERINGEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
110	ALGEMENE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
120	FINANCIEEL BESTUUR EN DOMENEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
130	ALGEMENE DIENSTEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
140	RAMPEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
150	BUITENLANDSE BETREFFINGEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
330	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
420	VERKEER EN WATERSTRAAT	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
550	HANDEL, NIJVERHEID EN MIDDENSTAND	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
700	ALGEMENE ONTVANGSTEN EN UITGAVEN VOOR HET ONDERWIJS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
720	BASIS ONDERWIJS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
730	SECUNDAIR ONDERWIJS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
740	WETENSCHAPPELIJK ONDERWIJS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
750	BUITENGEWOON ONDERWIJS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
760	JEUGDZORG VOLKSONPLEIDING SPORT EN RECREATIE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
780	KUNSTEN OUDHEIDSLINDE NATUURBESCHERMING	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
790	EREDIENSTEN	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
830	SOCIALE ZEKERHEID EN SOCIALE BIJSTAND	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
850	SOCIALE HULP EN GEZINSVOORZIEGINGEN EN WERKGELEGENHEID	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
870	VOLKSGEZONDHEID EN OPENBARE HYGIENE	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
930	HUISVESTING EN RUIMTELIJKE ORDENING	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
990	Totaal van het dienstjaar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal uitzonderlijk functionele overboekingen						0,00					0,00		
Resultaat uitzonderlijk functionele overboekingen		Overzicht				0,00	tekort				0,00		
Totaal functionele overboekingen						0,00					0,00		
Resultaat functionele overboekingen		Overzicht				0,00	tekort				0,00		
Totaal dienstjaar						0,00					0,00		
Resultaat dienstjaar		Betrijf saldo				0,00	Betrijf saldo				0,00		
Totaal vorige dienstjaren						0,00					0,00		
Resultaat vorige dienstjaren		Overzicht				0,00	tekort				0,00		
Totaal algemene overboekingen						0,00					0,00		
Resultaat algemene overboekingen		Overzicht				0,00	tekort				0,00		
Algemeen totaal						0,00					0,00		
Algemeen resultaat		Betrijf saldo				0,00	Betrijf saldo				0,00		

De functionele overboekingen moeten aldus aan 2 voorwaarden voldoen :

- **Specialiteit** : ze dienen te beantwoorden aan een welbepaalde affectatie.
- **Transparantie**: ze dienen een boeking te neutraliseren die de lezing van het resultaat van het eigen dienstjaar in belangrijke mate en onterecht vertekent.

¹ Omzendbrief dd. 8 juli 2003 betreffende de opmaak van de begrotingen met betrekking tot het dienstjaar 2004

² Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 20 oktober 2005 waarbij de voorstelling van de begroting van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest wordt vastgelegd

Bijgevolg is een functionele overboeking in ontvangsten slechts mogelijk indien deze overeenstemt met een functionele overboeking in uitgaven, overboekingsuitgave geregistreerd tijdens een vorig dienstjaar op dezelfde functie en die bedoeld is om nieuwe uitgaven te financieren met het saldo van het vastgesteld recht dat nog niet werd geaffecteerd.

Hierna volgen enkele voorbeelden van ontvangsten/uitgaven die aanleiding mogen geven tot functionele overboekingen. Deze lijst is niet volledig. In geval van twijfel of indien er sprake is van een ongebruikelijke situatie, worden de gemeenten uitgenodigd om het gewestelijk toezicht te raadplegen.

Toegelaten functionele overboekingen :

- De aanleg van voorzieningen om het risico van toekomstige onwaarden of het niet innen van inkomsten te dekken (bijv. aanvullende belasting op de onroerende voorheffing, belastingen op buitenantennes, parkeerheffingen...).
- De aanleg van voorzieningen om ontvangsten te neutraliseren die de begroting kunstmatig uit evenwicht brengen.
- De aanleg van subsidiefondsen in het geval van meerjarige subsidies waarbij het recht à rato van 100% werd vastgesteld tijdens één dienstjaar maar bedoeld is om uitgaven te dekken die over meerdere dienstjaren zullen worden aangewend, zowel op de gewone als op de buitengewone dienst (bijv. Wijkcontracten).
- De dekking van ziekenhuiskosten gefinancierd door een thesaurielening aangegaan bij het BGHGT.

Het gebruik van reservefondsen en voorzieningen vereist een nauwgezette opvolging van de middelen opgenomen in de balans. Deze middelen variëren in functie van de uitvoering van boekhoudkundige verrichtingen met het oog op de vermeerdering of vermindering van de reservefondsen en de voorzieningen, zoals voorzien in de begroting.

Met de meeste hoogachting,

De Minister belast met de Plaatselijke Besturen

Bernard CLERFAYT